

EKONOMİK GÖRÜNÜM

EKONOMİ POLİTİKALARI GENEL BAŞKAN YARDIMCILIĞI

Temmuz 2012, No: 34

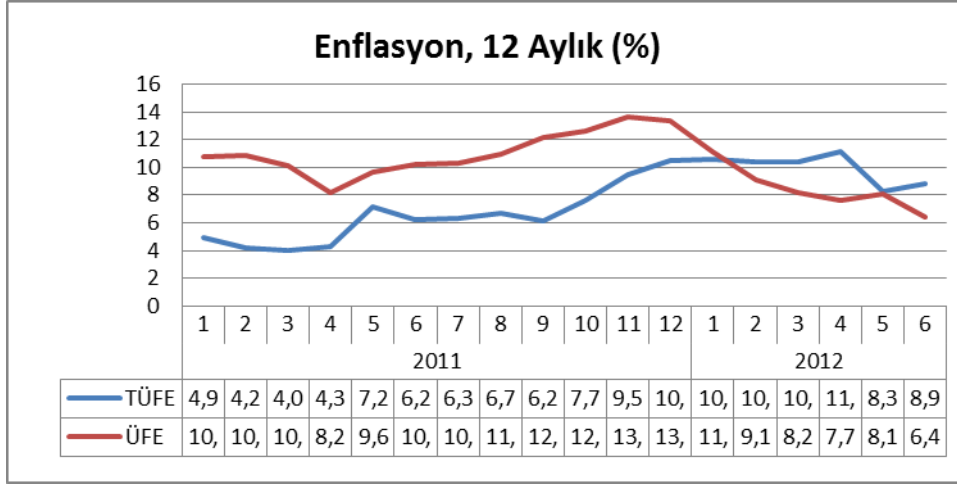
Bu sayıda;

Haziran Enflasyonu,

Mayıs Ayı Dış Ticaret rakamları değerlendirilmiştir.

Talep Olmayınca, Enflasyon da Yok...

- Haziran ayında tüketici enflasyonu piyasa beklentilerinin (% 0,3) üzerinde gerileme gösterdi. Haziran'da TÜFE % 0,9 düşerken; ÜFE'deki gerileme % 1,5 oldu. Haziran verisiyle beraber 12 aylık Tüketici Enflasyonu, % 8,9 olarak gerçekleşti. Aynı dönemde 12 aylık üretici enflasyonu ise % 6,4 oldu.

Kaynak: TÜİK

- Haziran'da 12 aylık enflasyon % 8,9 gibi halen yüksek bir seviyede geziniyor. Buna karşın enflasyonun beklentilerin ötesinde bir düşüş göstermesi ekonomideki durgunluğun ikinci üç ayda da sürdüğünü düşündürüyor.
- Nitekim yılın ilk altı ayında tüketici enflasyonu % 1,95 olurken bunun 1,55 puanının (% 80'nin) ilk üç aydan, geriye kalan 0,39 puanının (% 20) ise ikinci üç aydan geldiği anlaşılıyor. Yurtiçi talepten gelen herhangi bir baskının olmaması ve yurt dışında enerji fiyatlarındaki gerileme enflasyonun seyrini olumlu etkilemiş görünüyor.
- TÜFE'de ana harcama grupları itibariyle bakıldığında, en büyük düşüşün gıda tarafında olduğu görüldü. Gıda ve alkolsüz içeceklerde % 3,4 düşüş gerçekleşirken, onu ulaştırma sektörü % 1,4 ile takip etti. Giyim ve ayakkabı grubundaki fiyatlar ise % 0.82 geriledi.
- Enflasyona aylık katkılara baktığımızda ise; gıda ve alkolsüz içeceklerin enflasyonu 0,9 puan, ulaştırmanın ise 0,23 puan aşağı çektiği ve enflasyondaki aylık düşüşe önemli katkı yaptığı anlaşılıyor. Haberleşme, eğitim, eğlence ve kültür, lokanta ve oteller gibi alt kalemlerdeki fiyat artışları enflasyona pozitif katkı yapsa da bunların etkisi oldukça

sınırlı. Yine diğer alt kalemlerin enflasyona sıfır katkı yapması da talepteki yetersizliğe işaret ediyor.

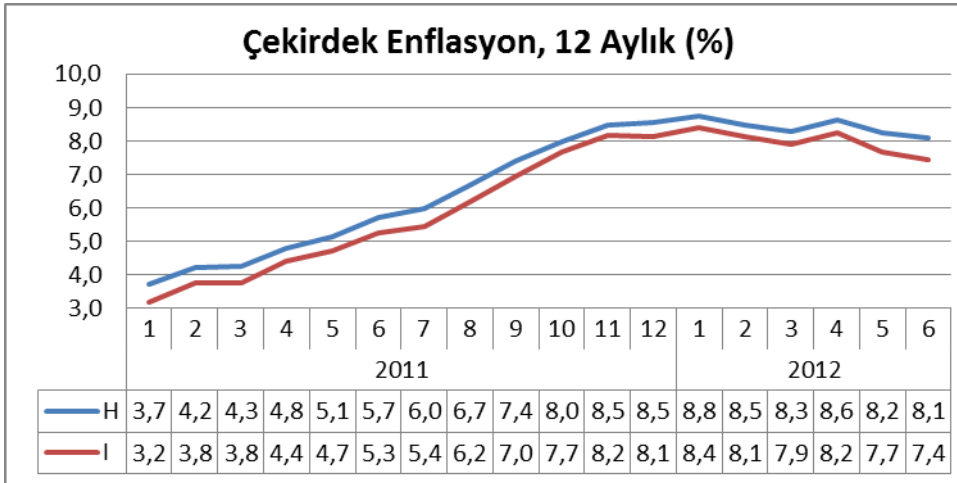
- Haziran'da üretici tarafında ise tarım sektörü fiyatlarının hızlı gerilediği (% 6,1) görülüyor. Ancak sadece tarımda değil, geçen yılın aynı ayında % 0,7 artan sanayi fiyatlarının bu yılın aynı döneminde % 0,5 gerilediği dikkati çekiyor.

Tablo: Üretici Fiyatlarındaki Artış (%)

	Haziran			12 Aylık		
	2012	2011	Fark	2012	2011	Fark
Genel	-1,49	0,01	-1,50	6,44	10,19	-3,75
Tarım	-6,12	-3,13	-2,99	4,39	6,07	-1,68
Sanayi	-0,49	0,68	-1,17	6,87	11,09	-4,22
İmalat Sanayi	-0,75	0,68	-1,43	5,97	12,58	-6,61

Kaynak: TÜİK

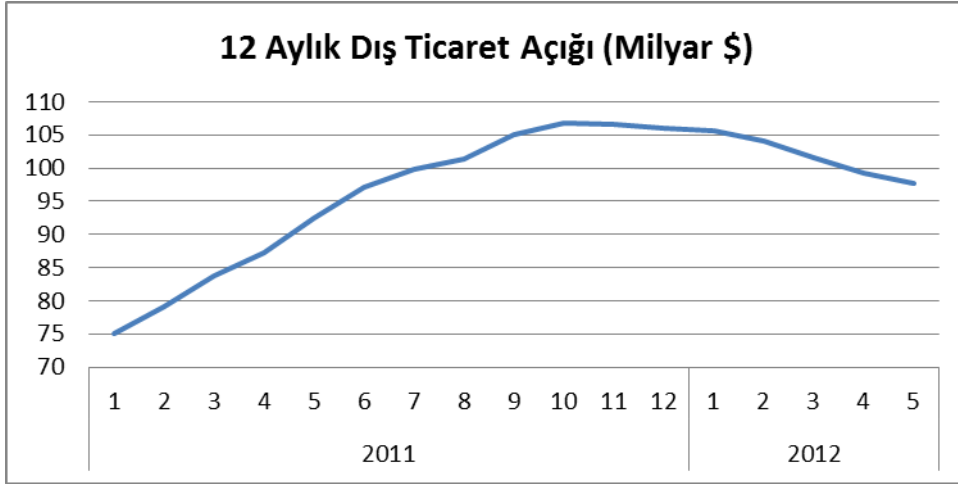
- Para politikasının etkileme alanında olan H (Enerji, işlenmemiş gıda ürünleri ve alkollü içkiler, tütün ürünleri ve altın hariç) ve I (Enerji, gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içkiler ile tütün ürünleri ve altın hariç) çekirdek enflasyon göstergeleri ise Haziran'da sınırlı bir artış gösterdi. Her iki çekirdek enflasyon göstergesi Haziran'da sırasıyla % 0,43 ve % 0,40 oranında arttı. TÜFE'deki düşüşe rağmen çekirdek enflasyondaki katılık sürüyor.

Kaynak: TÜİK

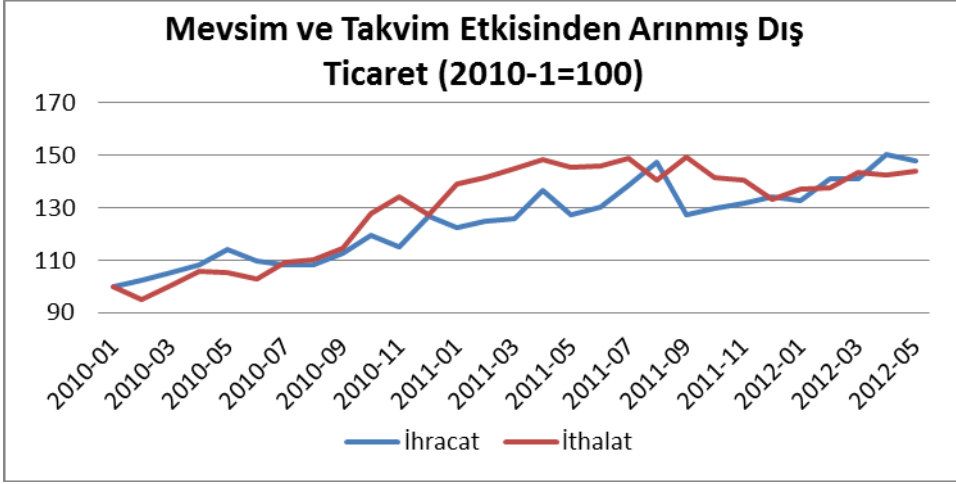
Dış açıktaki düzeltme yavaşlıyor...

- Mayıs'ta ihracat, geçen yılın aynı ayına göre, % 20,3 artarak 13,2 milyar dolar olurken, ithalat aynı dönemde % 3,1 artışla 21,8 milyar dolar oldu. Böylece Mayıs ayı dış ticaret açığı beklentilerin üzerinde gerçekleşti. Piyasalar 8,2 milyar dolar civarında açık beklerken gerçekleşme 8,6 milyar dolar oldu. Nisan ayında 99,2 milyar dolar olan 12 aylık dış açık ise Mayıs'ta 97,6 milyar dolara indi. Yılın ilk beş ayında ise ticaret açığı, geçen yılın aynı dönemine göre, % 18,9 azalarak 35,6 milyar dolar olarak gerçekleşti.
- Dış ticaret açığındaki gerileme devam etmekle beraber düzeltmenin hızının yavaşladığı dikkati çekiyor. Nisan ayında 12 aylık açıktaki düzeltme 2,5 milyar dolar iken, bu Mayıs'ta 1,6 milyar dolara geriledi.

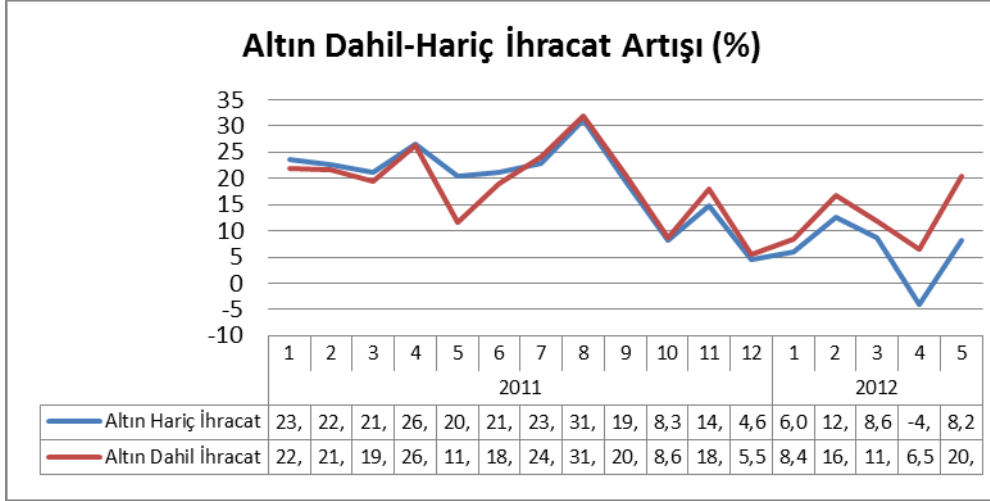
Kaynak: TÜİK

- Yine bu çerçevede mevsim ve takvim etkilerinden arınmış serilerde ihracatın bir önceki aya göre % 1,4 oranında gerilemesi ithalatın ise petrol fiyatlarındaki düşüşe rağmen % 1,1 artması dikkat çekici.

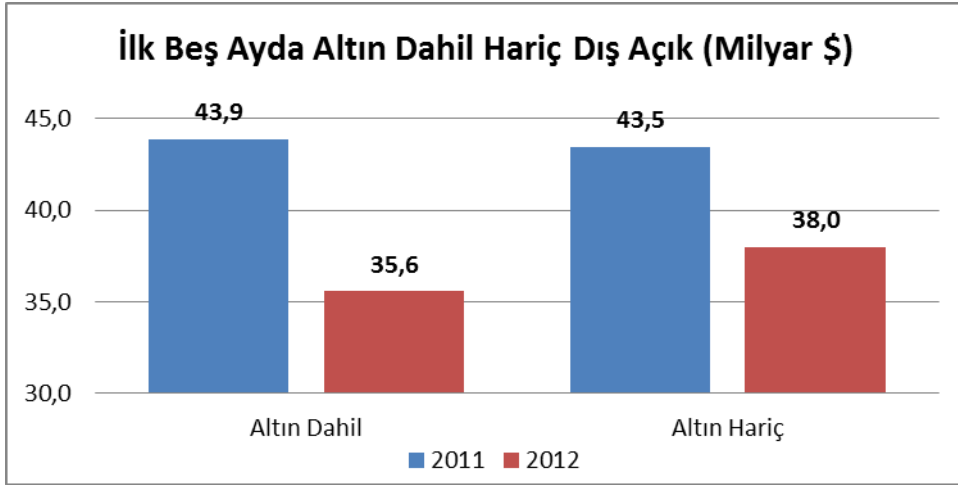
Kaynak: TÜİK

- Avrupa'daki ekonomik sıkıntılar ihracatımızın coğrafi kompozisyonunu etkilemeye devam ediyor. Geçen yıl Mayıs ayında Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne yaptığı ihracatın toplam içindeki payı % 46,8 iken, aynı oran bu yılın aynı ayında % 36,2'ye kadar geriledi. Mayıs'ta Avrupa Birliği'ne yapılan ihracat, 2011 yılının aynı ayına göre, % 6,9 azalarak, 4,8 milyar dolar oldu.
- Buna karşın geçen ay İran'a yapılan altın ihracatındaki olağanüstü artışın, Mayıs ayında da devam ettiği gözleniyor Mayıs ayında, tıpkı Nisan'da olduğu gibi, ihracatımızın miktar olarak en hızlı arttığı ülke İran; en çok ihraç edilen ürün ise altın... Altın ihracatıyla İran en önemli ihraç pazarımız haline geldi.
- Mayıs'ta bu ülkeye yapılan ihracat 2011 Mayıs ayına göre % 513,2 oranında artarak, 1,7 milyar dolar oldu. Aynı ülkeye yapılan ihracatın 1,4 milyar doları altın ihracatı. Nisan ayında da İran'a yapılan 1,5 milyar dolarlık toplam ihracatın 1,2 milyar doları altın satışıydı. Böylece son iki ayda İran'a 2,6 milyar dolarlık altın ihraç edilmiş oldu. Bu, son iki ayda, İran'a fiziki olarak 51,5 ton civarında altın gönderildiği anlamına geliyor.

Kaynak: TÜİK

- Altın ihracatının bu yılın ilk beş ayında dış açığı azaltıcı etkisi 2,4 milyar dolara ulaşmış durumda. Nitekim altın ticareti dışlandığında 35,6 milyar dolar olan yılın ilk beş ayındaki açığın 38 milyar dolara çıkacağı anlaşılıyor. Oysa geçen yılın aynı döneminde dış ticaret dengesine altın ticaretinin etkisinin neredeyse sıfır olduğu görülüyor.

Kaynak: TÜİK

- Altın ihracatının tek bir ülkeye yapılıyor olması bunun normal ve kalıcı bir ihracat olmadığını düşündürüyor. Dolayısıyla ilerleyen aylarda ihracata buradan gelecek katkının sınırlanması büyük olasılık.

Sonuç ve Değerlendirme

- Enflasyonun Haziran'da beklentilerin üstünde gerilemesi ilk üç ayda iç talepteki durgunluğun devam ettiği izlenimini kuvvetlendiriyor. Her ne kadar gıda fiyatlarındaki gerileme enflasyondaki düşüşün önemli bir bölümünü açıklasa da diğer alt

gruplardaki fiyatların durağanlığı, fiyatlara talep baskısı olmadığını gösteriyor. Diğer bir deyişle vatandaşın harcama gücü ve imkânı olmayınca fiyatlar da kendiliğinden geriliyor veya durağanlaşıyor.

- Bununla birlikte enflasyonun görünümünü olumsuz etkileyecek gelişmeleri göz ardı etmekte mümkün değil. Petrol fiyatlarında yeniden başlayan artış işaretlerini iyi izlemek gerek. Petrolün fiyatının yeniden 100 dolarların üstüne oturması enflasyon kadar dış dengenin de seyrini etkileyecek önemli bir gelişme.
- Her ne kadar İran'a altın ihracatı dış dengeyi rahatlatırsa da bu ticaretin sürdürülebilirliği mümkün değil. Kaldı ki dış açığı düzeltmenin hızı da yavaşlamaya başladı. Dolayısıyla finanse edilmesi gereken açık konusunda kaygılar kapının eşiğinde yeniden kendisini gösterebilir.
- Bir de bunlara Avrupa'da işlerin bir türlü toparlanmaması eklendiğinde Hükümetin ihtiyatı elden bırakmaması gerekiyor. Ancak Bakanların söylemlerine bakınca böyle bir ihtiyat görülmediği gibi; Türkiye'de hem cari açık hem de enflasyon diye bir sorun kalmamış gibi bir hava yaratılıyor. Bu hastanın öldükten sonra ne şeker, ne de tansiyon sorununun kalmamasını bizlere hatırlatıyor. Sonuçta ekonomi yavaşlamaya devam ediyorsa enflasyonda, cari açıkta kendiliğinden sorun olmaktan çıkacaktır.